

חבית ללא תחתית

הוויכוח על תקציב הביטחון

היה עקר

וחמריה כבדתי

האם מדינת ישראל היא מדינה שיש לה צבא, או שצה"ל הוא צבא שיש לו מדינה?

פעם היו מציגים שאלה זו בדרך ההלכה. השבוע היא נשאלה ברצינות, כאשר עמדה במוקד המחלוקת בין משרד הביטחון לבין משרד האוצר.

לתקציב הביטחון של מדינת ישראל אין מקביל באף מדינה אחרת בעולם. תקציב משרד הביטחון, שבשנת התקציב הנוכחית הסתכם ב-22 וחצי מיליארד, מגיע לכ-40% מכלל תקציב המדינה. אולם בישראל מעשי הוא גדול יותר. חלק ניכר מתקציב משרד הביטחון הממשלה האחרים, מוקצב אף הוא לביטחון.

נתח מתקציב משרד הביטחון מוקצב למשמריה האורחיים. חלק מתקציב משרד החוץ מוקצב לשמירת ביטחון נציגויות ישראל בחו"ל. בצורה זו או אחרת, נוגס ביטחון המדינה שיעור גדול לאין ערוך מזה המופיע במיספרי התקציב.

אלא שמדי פעם מתגלה תקציב הביטחון כחבית ללא תחתית.

שינוי בערך האומי. כל התיקרות במשק, וכל פיתוח, מגדילים באופן אורטומטי את תקציב הביטחון. בשנה הנורכחית כבר מסתמן גרעון בשיעור של כ-1 מיליארד ל"י בתקציב זה, הנובע כולו מההתייקרויות ומהפחותות שיערכו במרוצת השנה.

לאוצר המדינה אין אמצעים כדי לכסות גרעון זה. למדינה פשוט אין כסף. הגדיר ראש הממשלה יצחק רבין במילים פשוטות את הבעיה. אולם לצה"ל יש צרכים משלו. כל קיצוץ בהם כמותו כי חיתוך בבשר החי. עם כל הצידוק בטיעונות שהוטחו השבוע כנגד מערכת הביטחון על ביזבוזים, רשלנות והעדר תוכנית, עדיין אין במיתרון בעיות אלה כדי לסתום את הפער בין הצרכים והאמצעים ההולך ומתרחב מיום ליום.

הוויכוח שפרץ השבוע בין כלכלני חי אוצר לבין גזברי מערכת הביטחון אם משרד הביטחון יכול לספוג את ההתייקרויות ולקצץ בתקציבו, היה שולי. אפילו אם תיפטר בעיית הגרעון בשנת התקציב הנוכחית, היא תצוץ ותעלה בשנה התקציב הבאה. כל עוד מבוססת מדיניות הביטחון של ישראל על רכישת יותר ויותר כלי-מלחמה, משוכללים יותר ויותר ויקרים יותר, כדי להתכונן למלחמה הבאה, שתיפרץ בעוד חמש או עשר שנים — לא יהיה סוף לתיאבוגו של מולך הביטחון.

הפיתרון אינו בקיצוץ ובחיסכון. הוא מצוי בהתוויית יעדים לאומיים כאלה למדינת ישראל, שבאפשר לה לפרוש מן המרוץ ההתעצמות כדי להתקיים על ארץ צעיה. כל עוד לא קיימת תוכנית מדינית ברורה שיעדה המידי הוא השלום, יוסיף עם ישראל לשלם את המחיר.

לא בכסף, שממילא איננו, אלא בהורדת רמת החיים, בהרחבת הפערים הסוציאליים, בהנמכת רמת החינוך ובעירעור איכותו התרבותית והמוסרית.

מישפט

קול ששון זקול מישפט

אברהם ששון, שופט

שד יהושע פרץ, חקמיר

עם יהודים ומקל עם ערבים

ביום השישי האחרון, בשעות צהריים, התקרה מכונית פיאט 124 בצבע חרדל לעבר מרכז בתי-הקפה של אשדוד. יושבי קפה עדן, הנחשב כרווה של אשדוד, חפסיפו את שיחותיהם ליד חשולחנות ותביטו במכונית בתדהמה.

הם זיהו בה את מכוניתו של השופט אברהם ששון. מיום מתן גזר-הדין של יהושע פרץ, ביום השלישי שעבר, נסגר השופט ששון בביתו. מישפטו בוטל, ונמסרה הודעה כי הוא חולה. עתה הופיע לפתע ששון בצורה הפגנתית, ירד ממכוניתו (המשך בעמוד 24)

(המשך מעמוד 15)

את המגעים, הפרטיים שמנהלים שרים ישראלים עם גורמים זרים בחו"ל בינושאים מדיניים.

גלילי, לפחות לפי מה שהתפרסם אחרי ישיבת הממשלה, לא נקב בשמו של פרס ולא התייחס לפגישתו החשאית עם קיסנינג'ר. אבל הרמז היה ברור. היתה זו האשמה מפורשת כלפי רבין ופרס כאילו הם, הולכים למכור את הגולן, מאחורי גבו של אלון.

פרס

כיונה

מכתחילה, לא ידע גם יצחק רבין על הפגישה העומדת להיערך בין פרס וקיסנינג'ר. בדרך כלל מקובל בקרב צוות השרים הבכירים בממשלה לתאם עמדות לפני פגישות מעין אלה, במיוחד נוכח ניסיון העבר עם קיסנינג'ר.

כמדינאי פיקח וערמומי, יודע קיסנינג'ר לנצל את הכולי ההשקפות, המנטאליות והתפיסות שבין שלושה השרים הישראליים עמם הוא בא במגע. הוא יודע להשתמש בריביות הפנימית ביניהם, כדי להיעזר באחד כנגד השני. בעבר כבר נהג להסתמך על דברים שאמר לו, לימשל, יגאל אלון, כהתחייבות של ממשלת ישראל כולה.

בעיני קיסנינג'ר דווקא פרס הוא חי מדינאי בעל הגישה היונית והמתפשרת ביותר מבין צוות השרים הבכירים. בניגוד לתדמית הציבורית שלו בישראל, ור פעמים גם במהופך להצהרותיו הקיצוניות, הרי במשאומתן מאחורי-הקלעים, נוטה דווקא שמעון פרס, יותר מאשר יצחק רבין או יגאל אלון, לקבל את השקפותיו המדיניות של הנרי קיסנינג'ר. כאשר העניק הנרי קיסנינג'ר ציונים לשלטייה בפגישה סגורה לפני מיספר שבועות, לא היה זה מקרה שדווקא שמעון פרס זכה מפיו לשבחים הגדולים ביותר.

לגבי רבין, שלא שבע תחילה נחת מהעובדה שפרס ניפגש עם קיסנינג'ר בחשאי, ללא תיאום עמדות מוקדם, נטר תרה הבעיה לאחר הפגישה. הוא קיבל את הגירסה כי חשאיות הפגישה ודחיפותה, מנעה מפרס לדווח לו עליה לפני שנערכה. דיווח כזה יכול היה להיעשות רק באמצעות שגרירות ישראל בווינגטון. ברגע שהדברים היו מגיעים לידיעת השגרירות, הם היו מגיעים מייד גם לאוזני יגאל אלון.

רבין קיבל גם את ההסבר שבאותה פגישה אומנם דנו פרס וקיסנינג'ר באשר שריוות השונות להסדר-ביניים נוסף עם הסורים ברמת-הגולן, אבל מבלי שהדבר יהיה כרוך בהורדת ישובים ישראלים קיימים בגולן. מבחינתה של ישראל, היה עצם הברור החשאי בנושא זה חיובי. היה בו כדי להוכיח למימשל האמריקאי שבניגוד לעמדה הנוקשה והבלתי-מתפשרת של הסורים, מוכנה ישראל לוותר רים ולגסטוט כדי לקדם משאומתן. צעד מעין זה יכול היה להיעשות רק עליידי שמעון פרס, ולא עליידי יגאל אלון.

על סף

פרישה

הפגיעה בארון היתה יותר אישית מאשר פוליטית.

הידיעות המגיעות לאוזני מדי פעם בדבר כוונתו, הנסתרת בשלב זה, של יצחק רבין למסור את תיק החוץ בידי שמעון פרס, כדי שהוא עצמו יוכל ליטול גם את תיק הביטחון בממשלה, לא היה בהם כדי לרומם את רוחו.

מצד שני גם מצב בריאותו של אלון אינו משביע-רצון. לאחרונה הוא נתון בי לחצים של כמה מבני מישפחתו לפרוש משעילות ציבורית, ולווא לתקופת מה, כדי שיוכל לקבל טיפולים רפואיים ממושכים ויטרידיים. שיספרו את בריאותו.

על רקע זה, טוענים כמה מקורביו של אלון, אם ייגבר המתח בינו לבין רבין ופרס, ואם יתגלו סימנים נוספים של חתירה תחת מעמדו כשר-החוץ, אין זה מן הנמנע כי הוא עשוי להסיק את הימסקנות בעצמו. הוא עשוי לפרוש במפייע, לפני שיווצר בו מצב בו יראה כי אילו מסלקים אותו.

טוטו ספורט טוטו

השבוע משחקי הליגה האנגלית

מינימום הפרס הראשון 200.000 ל"י

*
מינימום כלל הפרסים 325.000 ל"י

*
יום ה' — המועד האחרון למסירת הטפסים

עשה לך מנהג קבוע — מלא טוטו בכל שבוע!

המועצה להסדר ההימורים בספורט

היחידה לפניות הציבור במשרד התקשורת

ת.ד. 274 ירושלים 91000

משרד התקשורת

גיטרות * אקורדיונים
כלי-נשיפה * אורגנים
מיתרים * תופים

השאלה ♦ מכירה ♦ תיקונים

גינזבורג מוסיקה

אלנבי 48 (ליד רח' גאולה) ת"א,
טל: 03-57773

תן טרמפ לחייל

מיבצע מיוחד לחיילים

כל חייל שיחתום בחודש אוקטובר מינוי על

"העולם הזה"

יקבל הנחה של 40%

השבועון יישלח רק לדואר הצבאי